

ไขความลับ INCOTERMS 2020

คู่มือฉบับเจาะลึก: ทฤษฎี ความเสี่ยงแฝง
และการประยุกต์ใช้จริงเพื่อผู้นำเข้า-ส่งออก

THE EXPERT'S PLAYBOOK

Incoterms คืออะไร และทำไมถึงช้เป็นช้ตายในธุรกิจ?

Incoterms คือภาษาสากลทางการค้า (กำหนดโดย ICC) ที่ใช้ตกลงขอบเขตความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันข้อพิพาท โดยกำหนดเพียง 3 สิ่งเท่านั้น:

ภาระค่าใช้จ่าย (Costs) -
ใครจ่ายค่าขนส่ง ประกันภัย และค่ายกตู้?

จุดโอนความเสี่ยง (Risk Transfer) -
หากสินค้าพังระหว่างทาง ใครรับผิดชอบ?

เอกสารและศุลกากร (Customs) -
ใครเคลียร์ภาษีขาเข้า-ขาออก?

**⚠ สำคัญ: “Title Transfer” (การโอนกรรมสิทธิ์) และ “Risk Transfer” (การโอนความเสี่ยง) คือคนละเรื่องกัน!
Incoterms กำหนดแค่ความเสี่ยง ไม่ใช่การโอนความเป็นเจ้าของ**

จัดกลุ่มให้จำง่าย: 4 หมวดหมู่หลัก (E, F, C, D)

กลุ่ม E (EXW)

จุดเด่น: ผู้ขายรับผิดชอบ
"น้อยที่สุด"

หน้าที่: แค่อะไรๆ ของไว้หน้า
โรงงาน ผู้ซื้อจัดการขนส่ง
เองทั้งหมด

กลุ่ม F (FCA, FAS, FOB)

จุดเด่น: ผู้ขายส่งมอบที่
"ต้นทาง"

หน้าที่: ผู้ขายส่งของให้ผู้ขนส่ง
ผู้ซื้อเป็นคนจ่ายค่าระวางหลัก
(Main Carriage)

กลุ่ม C (CFR, CIF, CPT, CIP)

จุดเด่น: จ่ายค่าขนส่ง แต่
"ไม่รับความเสี่ยง"

หน้าที่: ผู้ขายจ่ายค่าระวางไป
ถึงปลายทาง แต่ความเสี่ยง
โอนให้ผู้ซื้อตั้งแต่ต้นทาง!

กลุ่ม D (DAP, DPU, DDP)

จุดเด่น: ผู้ขายรับผิดชอบ
"สูงสุด"

หน้าที่: บริการส่งถึงที่หมาย
(Arrival) รับผิดชอบจนถึง
ปลายทาง

เลือก Incoterms ให้ถูกกับ "โหมดการขนส่ง"

ทางน้ำเท่านั้น

(Ocean/Inland Waterway Only)

Terms: FAS, FOB, CFR, CIF

การใช้งาน: ใช้กับการขนส่งทางน้ำแบบดั้งเดิม หรือ "สินค้าเทกอง" (Bulk Cargo) ที่สามารถนำไปวางบนกบเรือได้โดยตรง

ทุกรูปแบบ

(Any Mode / Multimodal)

Terms: EXW, FCA, CPT, CIP, DAP, DPU, DDP

การใช้งาน: ใช้ได้กับการขนส่งทุกรูปแบบ (บก เรือ อากาศ) และออกแบบมาเพื่อ "ตู้คอนเทนเนอร์" โดยเฉพาะ

* ข้อผิดพลาดอันดับ 1 ของผู้ส่งออก: การใช้ FOB หรือ CIF กับ "ตู้คอนเทนเนอร์" (ควรเปลี่ยนไปใช้ FCA หรือ CIP แทนเพื่อปิดช่องโหว่ความเสี่ยงที่ลานตู้)

สเปกตรัมความรับผิดชอบ (จาก EXW สู่ DDP)

EXW

(ผู้ซื้อแบกรับภาระ 100%)

กลุ่ม F

(แบ่งภาระครึ่งทาง)

DDP

(ผู้ขายแบกรับภาระ 100%)

จุดสังเกตของกลุ่ม C (CFR, CIF, CPT, CIP):
เป็นกลุ่มเดียวที่ “จุดโอนค่าใช้จ่าย” และ
“จุดโอนความเสี่ยง” อยู่คนละที่!
(ผู้ขายจ่ายค่าขนส่งถึงปลายทาง แต่ความเสี่ยง
จบลงตั้งแต่ส่งของให้ผู้ขนส่งที่ต้นทาง)

เจาะลึกกลุ่ม F: FCA vs FOB และ "ภัยคุกคามคอนเทนเนอร์"

FOB (Free On Board)

จุดโอนความเสี่ยง: ความเสี่ยงจบเมื่อ "สินค้าวางบนเรือ"

ช่องโหว่: หากส่งสินค้าเป็นตู้คอนเทนเนอร์ สินค้ามักจะถูกพักไว้ที่ลานตู้ (CY) หลายวัน หากตู้พียงที่ลานก่อนขึ้นเรือ ความเสี่ยงยังคงตกเป็นของผู้ขาย!

FCA (Free Carrier)

จุดโอนความเสี่ยง: ความเสี่ยงจบเมื่อ "ส่งมอบให้ผู้ขนส่งหรือ ลานตู้"

ทางแก้: สำหรับสินค้าบรรจุตู้ FCA ปลอดภัยกว่ามาก เพราะความเสี่ยงของคุณจบลงทันทีที่ส่งตู้คอนเทนเนอร์ให้ตัวแทนสายเรือที่ลาน

เจาะลึกกลุ่ม C: ความลับของประกันภัย (CIF & CIP)

ในเทอม CIF และ CIP ตัวอักษร "I" หมายถึง Insurance ที่ผู้ขาย "บังคับ" ต้องซื้อประกันภัยให้ผู้ซื้อ เนื่องจากผู้ซื้อเป็นผู้รับความเสี่ยงระหว่างการเดินทาง

CIF (Cost, Insurance and Freight)
บังคับซื้อประกันภัยขั้นต่ำสุด
(Institute Cargo Clauses C)
คุ้มครองอุบัติเหตุใหญ่ เช่น เรือจม ไฟไหม้

CIP (Carriage and Insurance Paid to)
อัปเดต 2020
บังคับซื้อประกันภัยแบบครอบคลุมสูงสุด
(Institute Cargo Clauses A)
คุ้มครองความเสียหายแทบทุกกรณี

สูตรคำนวณต้นทุนประกันขั้นต่ำตามกฎหมายสากล:
(มูลค่าสินค้า + ค่าขนส่ง + ค่าประกัน) x 110%

เจาะลึกกลุ่ม D: บริการถึงที่หมาย (DAP, DPU, DDP)

DAP (Delivered at Place)

ส่งถึงที่หมาย แต่ไม่เอาของลงจากรถ และผู้ซื้อต้องจ่ายภาษีนำเข้าเอง

DPU (Delivered at Place Unloaded)

ส่งถึงที่หมาย และผู้ขายต้องเอาของลงให้ (เปลี่ยนชื่อมาจาก DAT เพื่อครอบคลุมทุกสถานที่ ไม่ใช่แค่ Terminal)

DDP (Delivered Duty Paid)

บริการ Door-to-Door แบบสมบูรณ์ ผู้ขายรับภาระสูงสุด รวมถึงการจ่ายภาษีและเคลียร์ศุลกากรขาเข้า

! อย่าใช้ DDP เด็ดขาด หากผู้ขายไม่ได้จดทะเบียนนิติบุคคลหรือไม่มีสิทธิ์ทำพิธีการศุลกากรในประเทศปลายทาง (เช่น การขอคืน VAT หรือ GST)

ตารางสรุปภาระความเสี่ยง (The 2020 Matrix)

Incoterms	พิธีการขาออก	พิธีการขาเข้า	จ่ายค่าขนส่งหลัก	ทำประกันภัย	จุดโอนความเสี่ยง
EXW	ผู้ซื้อ	ผู้ซื้อ	ผู้ซื้อ	ไม่บังคับ	หน้าโรงงานผู้ขาย
FCA	ผู้ขาย	ผู้ซื้อ	ผู้ซื้อ	ไม่บังคับ	ลานตู้/ผู้ขนส่งต้นทาง
FOB	ผู้ขาย	ผู้ซื้อ	ผู้ซื้อ	ไม่บังคับ	เมื่อสินค้าขึ้นเรือ
CIF	ผู้ขาย	ผู้ซื้อ	ผู้ขาย	ผู้ขาย (Clause C)	เมื่อสินค้าขึ้นเรือ
DAP	ผู้ขาย	ผู้ซื้อ	ผู้ขาย	ไม่บังคับ	ถึงปลายทาง (ไม่ลงของ)
DDP	ผู้ขาย	ผู้ขาย	ผู้ขาย	ไม่บังคับ	ถึงปลายทาง (เคลียร์ภาษี)

คัดเลือก 6 เทอมที่ถูกใช้งานบ่อยที่สุดในธุรกิจนำเข้า-ส่งออกไทย

กรณีศึกษา: ทฤษฎีบนกระดาษ สู่ความเสี่ยงแฝงหน้างาน

ข้อมูลจากงานวิจัยของ Glaston Finland Oy พิสูจน์ว่า
การเลือก Incoterms ผิดพลาด คือต้นตอของ
"ความเสี่ยงแฝง" ทางธุรกิจที่ทำให้โปรเจกต์ล้มเหลว

33% Failure Rate:

ของโปรเจกต์ที่ใช้เทอม FCA มักเกิดข้อ
ผิดพลาดจากความสับสนเรื่องเอกสาร

25% Failure Rate:

ของโปรเจกต์ CIF มีปัญหาซ่อนเร้นเมื่อ
ส่งออกไปตะวันออกกลาง

100% Failure Rate:

โปรเจกต์ DDP ล้มเหลวบ่อยครั้งเมื่อเข้าไป
(เช่น ไปอเมริกา) เพราะติดข้อจำกัดทาง
กฎหมายศุลกากรท้องถิ่น

Key Takeaway: "Incoterms ที่ดีในทฤษฎี อาจไม่ใช่เทอมที่ทำได้จริงในทางปฏิบัติ"

1. "Grey Zone" Risk

สินค้าพังตอนไหน? (กลุ่ม C) - ผู้ขายรับภาระขนส่งแต่ไม่รับความเสี่ยง หากของพังในตู้คอนเทนเนอร์ จะพิสูจน์ยากกว่าพังตอนที่ความเสี่ยงอยู่กับใคร ทำให้เคลมประกันยาก

ความเข้าใจผิดข้ามทวีป - คู่ค้าในอเมริกาชอบสับสน Incoterms กับกฎหมายการค้าท้องถิ่น (UCC Terms) ที่ตัวย่อเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน

2. Cultural Risk

ความเข้าใจผิดข้ามทวีป - คู่ค้าในอเมริกาชอบสับสน Incoterms กับกฎหมายการค้าท้องถิ่น (UCC Terms)

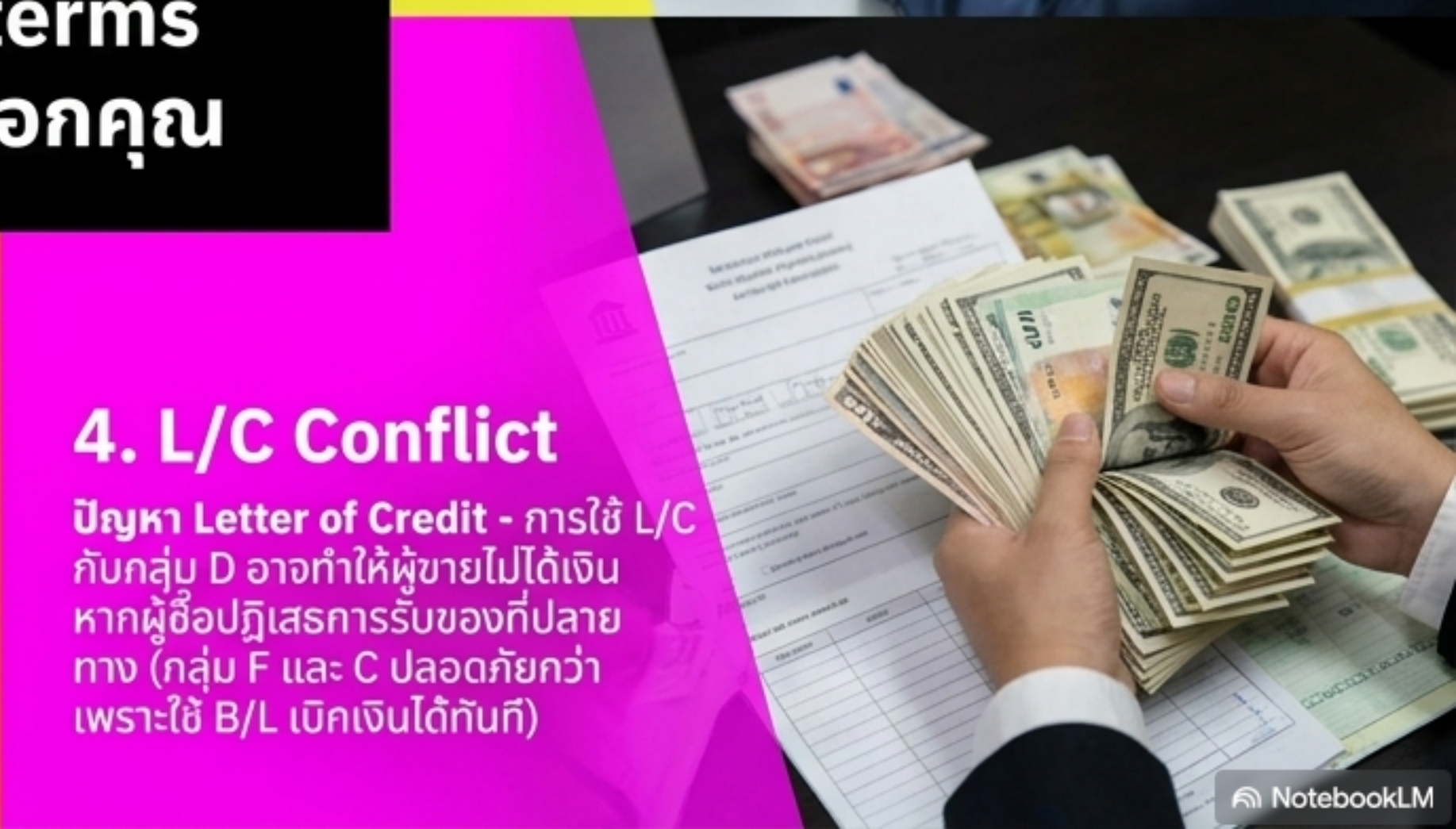

4 ความเสี่ยงแฝงที่ Incoterms ไม่ได้บอกคุณ

3. THC (Terminal Handling)

ค่ายกตู้เข้าขบวน - บางครั้งสายเรือเก็บค่า THC ปลายทางกับผู้ซื้อ ทั้งๆ ที่ผู้ขายอาจจะจ่ายรวมไปในค่าระวางแล้ว (พบบ่อยในเทอม C และ D)

4. L/C Conflict

ปัญหา Letter of Credit - การใช้ L/C กับกลุ่ม D อาจทำให้ผู้ขายไม่ได้เงิน หากผู้ซื้อปฏิเสธการรับของที่ปลายทาง (กลุ่ม F และ C ปลอดภัยกว่า เพราะใช้ B/L เบิกเงินได้ทันที)

กลยุทธ์การเลือก Incoterms ให้ธุรกิจชนะ

หนีจากกับดักเทกอง

หากคุณส่งสินค้าแบบ "ตู้คอนเทนเนอร์" ให้หยุดใช้ FOB และ CIF ทันที ให้เปลี่ยนไปเจรจาใช้ FCA และ CIP เพื่อปิดช่องโหว่ความเสี่ยงที่ลานตู้

ปกป้องกระแสเงินสด (L/C)

หากต้องรับชำระเงินผ่าน Letter of Credit ให้เลือกใช้กลุ่ม F หรือ C เพราะผู้ขายสามารถนำ Bill of Lading ไปขึ้นเงินกับธนาคารได้ทันที โดยไม่ต้องรอของถึงปลายทาง

เคลียร์ค่าใช้จ่ายแฝงล่วงหน้า

Incoterms ไม่ครอบคลุมทุกอย่าง ระบุให้ชัดเจนในสัญญาเสมอว่าใครรับผิดชอบค่า Demurrage (ค่าเสียเวลาตู้) และ THC (ค่ายกตู้) เพื่อป้องกันการเก็บเงินซ้ำซ้อน

“Incoterms ที่ดีที่สุด ไม่ใช่เทอมที่ผลักระให้คนอื่นมากที่สุด แต่คือเทอมที่ทั้งสองฝ่ายบริหารจัดการได้จริง”